

Eltérő díjszabás

Az Önkormányzati EU Információs Központhoz decemberben több kérdés érkezett azzal kapcsolatban, hogy a helyi önkormányzat rendeletében megállapíthat-e eltérő vízdíj-tételeket az egyes fogyasztói csoportok esetében.

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium a központ megkeresésére az alábbi tájékoztatást adta: az Európai Unió Víz Keretirányelve előírja, hogy a víz- és csatornadíjak meghatározása során a tagállamoknak figyelembe kell venni a vízi szolgáltatások költségei visszatérülésének elvét, beleértve a környezeti és a vízkészletek védelmével összefüggő költségeket is, különösen a szennyező fizet elvét. A tagállamoknak 2010-re biztosítaniuk kell, hogy a vízzel kapcsolatos árpolitika a készletek hatékony használatára ösztönözze a vízhasználókat. Biztosítaniuk kell továbbá, hogy a különböző vízhasználatok megfelelő módon járuljanak hozzá a vízi szolgáltatások költségeinek megtérítéséhez, legalább ipari, mezőgazdasági és háztartási bontásban. A tagállamok ennek során azonban tekintettel lehetnek a költség-visszatérítés társadalmi, környezeti és gazdasági hatásaira, továbbá az érintett régió vagy régiók földrajzi és éghajlati jellemzőire. Az EU tehát nem tiltja a különböző

díjak alkalmazását a különféle fogyasztói csoportok esetében.

Magyarországon a legtöbb esetben azért tér el a lakossági és közületi fogyasztók által fizetendő ár, mert működik egy központi költségvetésből finanszírozott kompenzációs rendszer. A Belügyminisztérium fejezetében szereplő előirányzat azon települések támogatására szolgál, ahol az ivóvíz-, illetve csatornaszolgáltatás díja magasabb egy adott, minden évben külön meghatározott küszöbértéknél. Mivel ez a támogatás csak a lakossági fogyasztókat illeti meg, a nem lakossági fogyasztók magasabb, nem támogatott – azaz a szolgáltatás valós ráfordításainak megfelelő – díjat fizetnek. A környezetvédelmi szaktárca álláspontja szerint az árhatóságok a díjtámogatás felhasználása nélkül is dönthetnek úgy, hogy a lakossági fogyasztók számára szociális megfontolásokból alacsonyabb víz- és csatornadíjakat állapítsanak meg, mint a közületi fogyasztók számára.

A Pénzügyminisztérium szintén e tárgyban készített véleményében kifejtette, hogy a hálózatos infrastruktúralis szolgáltatások körében egyre inkább többletényezős díjrendszereket alkalmaznak. Ez egyrésztől jobban kifejezi a szolgáltatás valós költ-

ségeit, másrésztől a felhasználók számára is racionálisabb magatartást tesz lehetővé. A víz- és csatornaszolgáltatás körében terjedőben van a kéttényezős díj: a szolgáltatás folyamatos rendelkezésre állásának költségeire nyújt fedezetet az alapdíj, a fogyasztás mennyiségéhez igazodó díjban térülnek meg az azzal kapcsolatos költségek. A tárca kitér az ártörvény önkormányzati rendeletalkotásra felhatalmazást adó szabályaira és megállapítja, hogy a törvény nem korlátozza az ármegállapítót a díjrendszer belső struktúrájának formálásában. Mint megjegyzi, az ivóvíz- és csatornaszolgáltatás vonatkozásában nincs olyan törvényi rendelkezés, ami a díjkialakítás elveit a hulladékszállításához hasonlóan közelibbről is meghatározná. A különbségtétel jogellenessége tehát csak akkor állapítható meg, ha az eltérő díjmegállapításnak nincs alkotmányos indoka. A minisztérium szerint e tekintetben az árak összevetésénél ellenőrizni kellene, hogy az eltérés a víz- és csatornadíj támogatásából adódik-e. Azt is vizsgálni kellene, hogy az adott településen új ipari nagyfogyasztó belépésével olyan kapacitásbővítés igénye lépett-e fel, amelynek terheit az önkormányzat megalapozottan nem hárította át a többi igénybevevőre.

Önkormányzati garanciaalap

A 2004–2006. év közötti költségvetési időszakban a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében kiírt, illetve kiírandó pályázatok egyik fő célcsoportját az önkormányzatok jelentik. Az uniós források igénybevételenek alapvető feltétele azonban, hogy az önkormányzatok rendelkezzenek a pályázáshoz szükséges anyagi eszközökkel, ez azonban számos helyen problémát okoz. A tavalyi évhez hasonlóan az idén is a BM Önerő Alap nyújt támogatást az önrész meghatározott százalékanak biztosításával. Tekintettel azonban arra, hogy nem csupán az önrész előteremtése, hanem a biztosítékadási kötelezettség is nehézséget jelent a helyi önkormányzatok számára, a Nemzeti Fejlesztési Hivatal megkezdte az önkormányzati garancia alap létrehozásának szakmai előkészítését.

A diszkrimináció tilalma

Az Európai Unió a közösséget létrehozó szerződésben a négy alapjog megvalósítását tűzte ki célul: az árúk, a szolgáltatások, a munkaerő, a tőke szabad mozgásának biztosítását. E négy alapszabadság alapvető fontosságú a közös piac megvalósítása szempontjából.

Az uniós alapelvek egyike, amely szorosan kapcsolódik a személyek és a szolgáltatások szabad áramlásának biztosításához, az egyenlő elbánás elve, diszkrimináció tilalma. Ezen elv számos másodlagos jogszabályban is megtalálható, amelyek előírják, hogy az európai gazdasági térség országainak állampolgárait, illetve vállalkozóit minden uniós tagállamban egyenlő elbánásban kell részesíteni. A fentiekben kiemelt elveket a helyi önkormányzatoknak

is figyelembe kell venniük, és rendeletükben nem határozhatnak meg olyan feltételeket, amelyek akadályozzák e négy alapvető szabadságjog érvényesülését.

Az önkormányzatok – ügyfélszolgálati irodájuk révén – közvetlen kapcsolatban vannak a lakossággal, számukra különféle közszolgáltatásokat nyújtanak, így különös figyelemmel kell lenniük az egyenlő elbánás elvére. Az alábbi esetben a fentiekben hivatkozott alapelvek megsértésére került sor. Egy helyi önkormányzat a csatornázási munkák összehangolására és elvégzésére víziközmű-társulatot alapított. A csatornázás díját a társulat részére érdekeltségi hozzájárulásként kell megfizetni. Egy évek óta Magyarországon élő uniós tagállam polgára szintén fizet a helyi víziközmű társu-

latnak érdekeltségi hozzájárulást, amely azonban meghaladja a magyar állampolgárok által fizetendő összeget. E gyakorlat indokolásaképpen az önkormányzat, illetve a víziközmű-társulat azzal a magyarázattal élt, hogy a lakástakarékpénztárakról szóló törvényben biztosított állami támogatást csak a devizabelföldieket illeti meg. A hatályos jogszabályok szerint devizabelföldinek minősül az a személy, aki bevándorolt vagy letelepedett és rendelkezik személyi azonosítóról kiadott hatósági igazolvánnyal. Az EU-tagállamok polgárai tartózkodási engedélyt és laccímkarttyát kaphatnak, amelyeket azonban nem tekintenek személyi azonosítóról kiadott hatósági igazolványnak. Így a hazánkban letelepedett uniós polgárok nem minősülnek devizabelföldinek.

A fentiek alapján elmondható, hogy az uniós polgárok-

kal szemben nem érvényesül az egyenlő elbánás elve. A felmerült jogsértés, illetve az egyenlő elbánás elvének megsértéséért azonban az önkormányzat nem vonható felelősségre. A probléma megoldása várhatóan törvénymódosítás útján történik, az érintett tárcák már megkezdték az egyeztetést.

Az Önkormányzati EU Információs Központ kéri az önkormányzatokat, hogy hasonló probléma, illetve ellentmondásos jogszabályok észlelése esetén feltétlenül jelezzék azt akár az illetékes szerveknek, akár a központnak.

Magyarországon a Külügyminisztériumban működik a SOLVIT központ, amely belső piaci informális vitarendezési fórumként lehetőséget biztosít a fent ismertetett esethez hasonló problémák rugalmas, gyors orvoslásához. A szolgáltatás igénybevétele térítésmentes.

Összesen 95,8 millió eurós uniós forrást kap Magyarország három, a határokon átvéelő régióközi támogatási program keretében.

A Magyarország, Szlovákia és Ukrajna közötti határ menti régióközi együttműködést 27,8 millió euróval támogatja az unió, ebből 23,8 millió euró származik a tagállamok közti belső határokon átvéelő projekteket pénzelő Inter-

Új Interreg-programok indultak

reg alapból, 4 millió pedig a FÁK-országok számára létrehozott Tacis-ból. A magyar–szlovák–ukrán program célja a határ menti térségek gazdasági és szociális integrációjának segítése különféle infrastruktúra-fejlesztési beruházásokkal és a helyi kezdeményezések felkarolásával.

A Magyarország és Románia, valamint Magyarország és Szerbia közös határszakaszainak régióközi fejlesztését szolgáló programot 42 millió euróval támogatja az unió, amiből 23,9 millió származik az Interreg-alapból, 15 millió a Románia szá-

mára elkülönített Phare-forrásokból, 3 millió pedig a balkáni országok segélyezését célzó Cards-ból. Ennek a programnak a célja a határ menti térségekben élő közösségek és gazdasági szereplők egymáshoz közelebb hozása, illetve a kiegyensúlyozott gazdasági és társadalmi fejlődéshez való hozzájárulás. A program két prioritása a határ menti régiók térségi, fizikai és infrastrukturális integrálásának erősítése és az együttműködési kezdeményezések támogatása.

A Magyarország, Szlovénia és Horvátország közti határokon átvéelő együttműködést 26 millió euróval segíti az EU, ebből 20 millió származik az Interregből, 6 millió pedig a Cards-ból. Ennek a programnak a fő célja a régiók gazdasági és szociális kohézió erősítését, a lakosság életszínvonalának fenntartható módon való növelését, valamint a regionális fejlődés előtt a határok megléte miatt tornyosuló akadályok leküzdését szolgálják.

EuróPa

Pályázatíróké a jövő

Újra elindítja az EuróPa pályázatíró és projektmenedzser tréningjét – idéntől már akkreditált formában – a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Karának Szervezeti Tanulások Központja. A kurzus azért is fontos, mert a magyar EU-s pályázatok több, mint 40 százaléka formai hibák miatt vérzik el.

A képzés alatt nagy hangsúlyt kap a gyakorlatorientáltság és az interaktív jelleg. Az elméletben elsajátított ismeretek esettanulmányokkal egészülnek ki, és lehetőség nyílik saját pályázat kidolgozására is. A tanfolyam célja, hogy a résztvevők megismerkedjenek az uniós pályázati lehetőségekkel, rátaláljanak a szervezetüknek leginkább megfelelő pályázatra, és képesek legyenek sikeresen és eredményesen megírni azt. A két hónapos, heti egyszeri elfoglaltsággal járó kurzus felkészítést ad arra is, hogyan számoljanak el a támogatás összegével, és hogyan zárják le sikeresen a vállalt projektet.

A támogatás elnyerése utáni akadályok, a projekt megvalósítása során fellépő problémák megoldásában a Szervezeti Tanulások Központjának következő tanfolyama nyújt segítséget, amely tavasszal indul először. Ezen tréning célja a projekt megvalósításhoz kapcsolódó összes tevékenységre – megvalósítás kezdeteire, biztonságos indításra, lebonyolításra, támogató hatóságnak való megfelelésre, különböző pályázói kötelezettségekre – való felkészítés.

SZOCIÁLIS VÁRÓ A NYUGATIBAN. A MÁV Rt. az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium és a Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei (BMSZKI) összefogásával elkészült a Nyugati pályaudvar területén kialakított szociális váró. Az új segítségnyújtó egység a környéken tartózkodó hajléktalan emberek számára ad szakszerű szociális segítségnyújtást, biztosítja a nappali tartózkodást és a tisztálkodás lehetőségét. Éjszaka mintegy 40 fedél nélküli embernek nyújt menedéket, akik különben az aluljáróban vagy a pályaudvar más területein húznák meg magukat.

Félünk vállalkozni

Az európaiak „kedvetlensége” és félénksége lehet az egyik oka annak, hogy az Európai Unióban lényegesen kisebb a vállalkozói kedv, mint az Egyesült Államokban – állapítja meg az Eurobarometer közvélemény-kutatása, amely a vállalkozásindítással kapcsolatos attitűdöt vizsgálta az európaiak körében.

Elvileg Európában is van vállalkozói kedv: az európaiak 45 százaléka szívesen lenne saját főnöke. Amerikában ez az érték magasabb, 61 százalék. Ám szembe-sülve a kockázatokkal és nehézségekkel, az európaiak többsége meghátrál. Azzal a kijelentéssel, hogy „nem jó ötlet vállalkozást indítani, ha elképzelhető, hogy csődbe megy”, az európaiak több mint fele értett egyet. A régi tagállamok állampolgárainak pont fele, az újak 62 százaléka. Amerikában ez az érték mindössze 33 százalék, ami azt jelenti, hogy minden egyes EU-tagállamnál jobb, leszámítva Írországot.

Az egyes tagállamok között óriásiak az eltérések. Magyarországon a legrosszabb a mutató: tízből 8 magyar gondolja úgy, hogy ha kockázatok vannak, akkor kár is belekezdeni. Minket a többi kelet-európai tagállam és Málta követ 55–70 százalékos mutatóval, míg a lista élén (Írország után) Finnország, Nagy-Britannia, Franciaország, Görögország és Hollandia áll, 41–44 százalékos értékkel. Az újak közül a lengyelek a legbátrabbak. Ennek megfelelően az európaiak 59 százalékában még csak fel sem merült, hogy saját vállalkozást indítson. A fent ecsetelt félelem mellett ennek

több oka is van: az egyik, hogy az európaiak szeretnek alkalmazottak lenni, 30 százaléuk adta ezt az indoklást, szemben az amerikaiak 16 százalékaival. A stabil állás szintén igen fontos az európaiak 24 százaléka számára, szemben az amerikaiak 10 százalékaival. Az európaiak 45 százaléka fél a csődtől, míg az amerikaiaknak csak 36 százaléka. Európában az emberek 35 százaléka fél vagyona elvesztésétől, míg Amerikában 21 százaléka.

Ennek ellenére majdnem minden harmadik európai tervezi, hogy a következő öt évben vállalkozást indít, az új tagállamokban ennél is több, 40 százalék. Nem elsősorban a nagyobb bevétel reménye miatt, inkább a nagyobb függetlenség és önmegvalósítás reményében. A vélt vagy valós nehézségek nagyjából megegyeznek a két ország/országcsoport közt: tőkehiány, adminisztratív terhek, napjaink gazdasági klímája, a bukás kockázata és a szükséges információ beszerzésének nehézsége. Az európaiak azonban ezen problémák mind-egyikét sokkal nagyobbban és súlyosabban látták. Ami a pozitívumokat illeti, itt is megmutatkozik az amerikaiak individualistább és pozitívabb hozzáállása. Míg az öreg kontinens lakói inkább egyetértenek abban, hogy az üzlet sikeréhez a legfontosabb a jó üzletvezetés, addig az amerikaiak ezen túl a jó ötletekben és a jó cégvezetőben látják a vállalkozás boldogulásának garanciáját. Az európaiak szemében jóval fontosabbak a külső körülmények, elsősorban a gazdasági klíma. Ez befolyásolja személyes elszántságukat is a vállalkozás megindítását illetően.

Útközben

az uniós jogositvány

Az európai parlamenti képviselők elsőként bólintottak rá az egységes uniós jogositvány bevezetésére, így egy lépéssel közelebb kerültünk az Európai Unióban használatos több mint százféle jogositvány egységes okmánnyal való lecseréléséhez.

Az Európai Parlament közlekedési bizottsága döntő többséggel határozott az új jogositvány egységes formátumáról. Az európai jogositvány egy hitelkártyához fog hasonlítani, és az összes tagállamban azonos ideig lesz érvényes. Ezen felül tartalmazhat egy microchipet is, amely tulajdonosának azonosítását segítené.

Az új jogszabály az utak biztonságát hivatott erősíteni, valamint csökkenteni akarja a vezetői okmányokkal való visszaélés lehetőségét. Emellett hatalmas költséggel jár

minden egyes tagállam számára, hiszen saját nemzeti gyakorlatukon is nagyrészt változtatni kell majd.

Az új szabályok életbelépeése után az uniós tagállamoknak tíz év áll majd rendelkezésükre a harmonizált modell alapján bevezetésre kerülő egységes jogositvány kiállításának megkezdésére.

A gépjárművezetői engedélyek személygépkocsik és motorok esetében tíz évig, tehergépkocsik és buszok esetén pedig öt évig lesznek érvényesek. Az európai parlamenti képviselők elutasították azt a bizottsági tervezetet, amelynek értelmében a 65 éven felülieknek ötévente meg kellene újítaniuk engedélyüket. Az ilyen rendelkezések nagy felháborodáshoz vezetnének olyan országokban, ahol a jogositványokat

egy életre állítják ki, és ahol az állampolgárok nem kötelezettek bizonyos időszakonként megújítani vizsgájukat. Emellett a 45 éven felüliek rendszeres egészségügyi vizsgálata is túl nagy teher lenne.

A jogositványok harmonizálásából sokat nyerhetnek az autósok, miután az egyes országok a továbbiakban nem alkalmaznának különböző korlátozásokat a más országokból érkezők jogositványaival szemben. Az új jogszabály a mopedekre is jogositványt ír elő, továbbá egységes „minimális követelményeket” állít fel a vezetőoktatók végzettségére vonatkozóan.

Arról, hogy az egyes tagállamok ellátják-e microchipel a műanyag kártyaformátumú vezetői engedélyt, minden ország saját hatáskörében dönthet.

Magyar egyetemisták külföldön

Az előző tanévben több mint kétezer magyar hallgató tanult külföldön az Erasmus-program keretében. A diákok főként mérnöki, bölcsész, gazdasági és jogi képzésekben vesznek részt.

A leginkább kedvelt célországok közé tartozik Nagy-Britannia, Franciaország és Németország, valamint Hollandia, Finnország és Olaszország. A szakterületeket tekintve a nyelvek, a műszaki tudományok, a matematikai informatikai képzések vezették a listát. A hallgatók a legtöbb esetben ösztöndíjban részesülnek. Az ösztöndíj minimális összege havonta 200 euró. Minden diák mentesül a fogadó intézményben a tandíj fizetése alól, nem kell fizetnie vizsgadíjat, valamint az intézmény által nyújtott szolgáltatásokat. A 2003/2004-es tanévben Európában csaknem 136 ezer diák és 18 500 tanár vett részt az Erasmus-programban, ami a megelőző évhez képest jelentős növekedést jelent.

(Összeállításunk a Belügyminisztérium Önkormányzati EU Információs Központ tájékoztatásának felhasználásával készült.)

MEGREDELŐLAP

Megrendeljük az ÖN•KOR•KÉP című folyóiratot.

A lap ára 506 Ft áfával; éves előfizetési díja: 6072 Ft + postaköltség

Az előfizető neve:

Címe: telefonja:

Közületek részére a számla kiegyenlítésének módja: átutalással (a számla kézhezvételétől számított 8 napon belül)

Egyéni előfizetés esetén az előfizetési díja postai utalványon kérjük feladni.

Inter-Európa Bank Rt. 11100104-11968834-01000003 számlaszámra.

ÖNkorPPress Kiadó Budapest, 1136 Hegedűs Gyula utca 23.

E-mail: onkorkep@chello.hu

A megrendelő aláírása